BANK SOALAN UASA

Bahasa Melayu

Tingkatan 3 KSSM

LIVEWORKSHEETS

SISTEM BAHASA

Arahan: *Jawab* **semua** *soalan. Tiap-tiap soalan diikuti oleh* **empat** *pilihan jawapan, iaitu* **A**, **B**, **C** *dan* **D**. *Bagi setiap soalan, pilih* **satu** *jawapan sahaja.*

BAHAGIAN A *Objektif Aneka Pilihan*

Soalan 1 – 10

Lengkapkan ayat-ayat yang berikut dengan memilih jawapan yang **paling sesuai**.

Soalan 1 *berdasarkan gambar di bawah.*

1. Orang ramai berkerumun untuk menyaksikan _____ luar biasa penjual ubat itu.
   - **A** tabiat
   - **B** telatah
   - **C** ragam
   - **D** aksi

2. Abang mengawal perbelanjaannya setiap hari supaya tidak _____ wang pada hujung bulan.
   - **A** kecukupan
   - **B** ketiadaan
   - **C** kesempitan
   - **D** kecetekan

3. Danisha tidak dibenarkan pulang _____ ibu bapanya belum menjemputnya.
   - **A** selagi
   - **B** sementara
   - **C** sewaktu
   - **D** supaya

4. _____ yang tidak menghadiri latihan sukan petang semalam, sila berjumpa dengan Cikgu Yusri.
   - **A** Bila-bila
   - **B** Mana-mana
   - **C** Siapa-siapa
   - **D** Apa-apa

Soalan 5 *berdasarkan gambar di bawah.*

5. Para pelancong itu _____ sungai dengan perahu sambil menikmati keindahan alam.
   - **A** melintasi
   - **B** mengharungi
   - **C** menyusuri
   - **D** menyeberangi

6. Pak Jamil _____ apabila isterinya yang berada di dapur meneriak namanya.
   - **A** tersentak
   - **B** terpukau
   - **C** tercengang
   - **D** termenung

7. Pak Akob meraut buluh sehingga _____ untuk dibawa ketika memburu di dalam hutan.
   - **A** tajam
   - **B** runcing
   - **C** pendek
   - **D** nipis

8. Banyak faedah yang diperoleh _____ amalan bergotong-royong dan bekerjasama.
   - **A** dalam
   - **B** dari
   - **C** terhadap
   - **D** daripada

9. Wartawan itu sentiasa membawa kamera _____ buku catatan ke mana-mana sahaja dia pergi.
   - **A** dan
   - **B** dengan
   - **C** sambil
   - **D** seraya

LIVEWORKSHEETS

10. Juruukur itu sedang _____ kawasan yang sesuai untuk dijadikan tapak rumah.

A menyusun atur **C** mengawal selia
B mengenal pasti **D** menentu arah

Soalan 11 – 15

Ayat-ayat di bawah **mungkin betul** *dan* **mungkin salah**. *Jika* **terdapat kesalahan**, *kesalahan itu telah ditandakan dengan* **A**, **B** *atau* **C** *dan jika tiada kesalahan telah ditandakan dengan* **D**.

Pilih jawapan yang **paling sesuai**.

11. Saya minum teh tarik (A) sambil menonton (B) rancangan yang disiarkan (C) melalui televisyen. Tiada kesalahan. (D)

12. Walaupun saya gagal, setidak-tidaknya (A) saya telah bermain-main (B) dengan bermatian-matian untuk (C) menjuarai pertandingan itu. Tiada kesalahan. (D)

13. Encik Kumar berhasrat untuk memperbesarkan (A) perniagaannya dengan membuka (B) cawangan di (C) negeri Johor. Tiada kesalahan. (D)

14. Ibu menjerang (A) air lalu memasak (B) nasi manakala kakak memotong (C) sayur. Tiada kesalahan. (D)

15. Encik Azril menghadiahi (A) isterinya sebentuk (B) cincin bersempena dengan ulang tahun perkahwinan mereka yang kelima-lima. Tiada kesalahan. (C) (D)

Soalan 16 – 20

Pilih ayat-ayat yang menggunakan **perkataan berhuruf condong** *dengan betul.*

16. I Pada *pengajaran* saya, budak-budak yang nakal patut dirotan.
II Jadikanlah kesilapan yang telah kamu lakukan sebagai *pengajaran*.
III Sebelum memulakan *pengajaran*, guru seharusnya menarik perhatian murid-murid terhadap tajuk yang akan dibincangkan.
IV Asam rebus yang dimasak oleh Salwa sedap kerana dia menyediakannya berdasarkan *pengajaran* ibunya.

A I dan II sahaja **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja **D** II, III dan IV sahaja

17. I Hubungan Zamarul dengan adiknya *tajam* kerana berebut harta.
II Penjual daging itu menggunakan pisau yang *tajam* untuk memudahkan kerjanya.
III Semua murid yang melanggar disiplin itu berasa takut apabila Cikgu Hasnan memandang mereka dengan pandangan yang *tajam*.
IV Gadis itu terpaksa membiarkan beg tangannya diambil kerana pemuda itu menghunus senjata *tajam*.

A I dan II sahaja **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja **D** II, III dan IV sahaja

18. I Pak Ghani gembira apabila melihat semua pokok di dusunnya berbuah *lebat*.
II Rambutnya yang hitam dan *lebat* itu menyebabkan dia ditawarkan peluang untuk menjadi model dalam iklan syampu.
III Perlawanan bola jaring peringkat daerah kami ditangguhkan kerana hujan *lebat*.
IV Pengacara wanita yang bermulut *lebat* itu tidak henti-henti bercakap bagai murai dicabut ekor.

A I dan II sahaja **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja **D** II, III dan IV sahaja

19. I Perahu nelayan itu *terumbang-ambing* akibat dilambung ombak.
II Pelajaran Nadia *terumbang-ambing* semenjak ibu bapanya berpisah.
III Lelaki tua itu kelihatan *terumbang-ambing* ketika berjalan di atas jejantas.
IV Penyanyi itu *terumbang-ambing* sewaktu menjawab soalan wartawan dalam bahasa Inggeris.

A I dan II sahaja **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja **D** II, III dan IV sahaja

20. I Bunyi enjin kereta yang *kasar* itu memecah kesunyian malam.
II Kain songket yang dibeli oleh Anita murah kerana tenunannya *kasar*.
III Akibat terlalu kuat bekerja sejak muda, kedua-dua tapak tangan datuk *kasar*.
IV Tindakan *kasar* pemain bola sepak itu dalam perlawanan menyebabkan kad merah dilayangkan kepadanya.

© *Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.*

LIVEWORKSHEETS

A I dan II sahaja **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja **D** II, III dan IV sahaja

Soalan 21 – 25

Bahagian yang **bergaris** *dalam ayat-ayat berikut* **mungkin mengandungi kesalahan** *penggunaan bahasa atau* **mungkin juga tidak**.

Tandakan sama ada **A**, **B** *atau* **C** *jika ayat itu mengandungi kesalahan dan tandakan* **D** *jika* **tiada kesalahan**.

21. Beratus ekor ikan dalam kolam itu telah hanyut ke laut dalam kejadian banjir pada minggu lepas.
A Beratus ekor ikan di dalam kolam
B Beratus-ratus ekor ikan di dalam kolam
C Beratus-ratus ekor ikan dalam kolam
D Beratus ekor ikan dalam kolam

22. Nur Iman menghadiahkan sebutir subang kepada adiknya semalam.
A menghadiahkan sepasang subang
B menghadiahi sebutir subang
C menghadiahi sepasang subang
D menghadiahkan sebutir subang

23. Penganjuran majlis rumah terbuka diakui boleh memberikan berbagai kebaikan kepada masyarakat.
A boleh memberikan pelbagai
B dapat memberikan berbagai
C dapat memberikan pelbagai
D boleh memberikan berbagai

24. Murid-murid itu menjalankan aktiviti PAK-21 mengikut kumpulan berpandukan kepada arahan guru.
A berpandu arahan
B berpandukan arahan
C berpandu pada arahan
D berpandukan kepada arahan

25. Anas menceritakan tentang pengalaman lucu yang pernah dialaminya kepada saya sambil ketawa terbahak-bahak.
A menceritakan pengalaman
B bercerita pengalaman
C berceritakan tentang pengalaman
D menceritakan tentang pengalaman

Soalan 26 – 30

Pilih ayat-ayat yang **betul**.

26. I Kanak-kanak itu berkejar-kejaran di halaman rumah.
II Nurul disenangi oleh rakan-rakannya kerana sikapnya yang baik dan peramah.
III Hadiah ini dibalut oleh saya sebelum diserahkan kepada Husna.
IV Keluarganya membatalkan hasrat mereka untuk berkelah oleh kerana hari hujan.
A I dan II sahaja **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja **D** II, III dan IV sahaja

27. I Adik hanya tunduk bila ditanya oleh ibu tentang punca pasu bunga ibu pecah.
II Mereka saling bersalam-salaman sebelum berpisah di hujung jalan.
III Penganjuran pertandingan syarahan itu adalah untuk mencungkil bakat murid-murid.
IV Encik Fikri mengadakan majlis perkahwinan anak sulungnya secara kecil-kecilan.
A I dan II sahaja **C** I, II dan III sahaja
B III dan IV sahaja **D** II, III dan IV sahaja

28. I Luqman berjaya menyelesaikan tugasan itu dalam masa satu jam suku.
II Pulau Langkawi antara destinasi percutian yang terkenal di negara kita.
III Kerja memperdalam sungai itu memakan masa lebih daripada sebulan.
IV Hanya berapa orang penonton memberikan respons terhadap persembahan itu.
A I dan II sahaja
B III dan IV sahaja
C I, II dan III sahaja
D II, III dan IV sahaja

29. I Kotak yang berisi buku itu terangkat oleh Farhan.
II Pemandu bas ekspres itu ditahan oleh polis kerana melakukan kesalahan lalu lintas.
III Tetamu kehormat itu melambai-lambaikan tangan pada hadirin sambil tersenyum.
IV Harga telefon bimbit ini sungguh amat mahal.
A I dan II sahaja
B III dan IV sahaja
C I, II dan III sahaja
D II, III dan IV sahaja

30. I Warna kain rentang itu kuning-kuningan.
II Mak Timah sering terkenangkan anak angkatnya.
III Peragawati itu bukan sahaja cantik bahkan juga pandai bergaya.
IV Saya berdoa agar kamu memperoleh keputusan ujian yang cemerlang.
A I dan II sahaja
B III dan IV sahaja
C I, II dan II sahaja
D II, III dan IV sahaja

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.
LIVEWORKSHEETS

Soalan 31 – 35

Pilih ayat yang mempunyai maksud yang **sama** *atau maksud yang* **paling hampir** *dengan* **ayat yang dicetak tebal**.

31. Hukuman merupakan cara didikan lama dan tidak sesuai dipraktikkan oleh ibu bapa pada zaman yang moden ini.

A Ibu bapa sekarang tidak mengenakan hukuman kepada anak-anak kerana tidak sesuai.

B Pada zaman yang maju ini, ibu bapa tidak sesuai menggunakan hukuman dalam memberikan didikan kerana kaedah tersebut merupakan cara lama.

C Oleh sebab hukuman dianggap kaedah mengajar yang paling lama, ibu bapa tidak digalakkan untuk mempraktikkannya kerana tidak sesuai.

D Ibu bapa yang mengamalkan pendidikan cara lama, tidak sesuai mengenakan hukuman dalam mendidik anak-anak.

32. Selain berguna untuk kemudahan pengangkutan, sungai membekalkan sumber protein kepada penduduk Kampung Jaya.

A Penduduk Kampung Jaya mudah mendapat sumber protein daripada sungai yang berhampiran.

B Di samping kemudahan pengangkutan di sungai, penduduk Kampung Jaya mendapat sumber protein dengan mudah.

C Penduduk Kampung Jaya bukan sahaja menggunakan sungai untuk kemudahan pengangkutan, malahan mereka mendapat sumber protein daripada sungai itu.

D Kemudahan pengangkutan memang berguna kepada penduduk Kampung Jaya, terutamanya bagi mereka yang membekalkan sumber protein di sungai.

33. "Sesiapa yang mempunyai kemusykilan, sila kemukakan soalan anda sekarang," kata Cikgu Tan kepada para peserta setelah taklimat itu selesai.

A Cikgu Tan menyuruh sesiapa sahaja mengemukakan soalan sebaik-baik sahaja taklimat itu berakhir.

B Para peserta mengemukakan soalan tentang kemusykilan yang dihadapi kepada Cikgu Tan setelah taklimat itu tamat.

C Menurut Cikgu Tan, para peserta dibenarkan untuk mengemukakan soalan tentang kemusykilan yang dihadapi setelah taklimat itu selesai.

D Sesudah taklimat itu berakhir, Cikgu Tan meminta para peserta mengemukakan soalan sekiranya mempunyai kemusykilan.

34. Kursus keusahawanan yang berlangsung selama enam bulan itu disertai oleh tiga puluh orang mahasiswa yang terdiri daripada pelbagai jurusan.

A Tiga puluh orang mahasiswa menghadiri kursus keusahawanan yang berlangsung selama enam bulan untuk pelbagai jurusan.

B Tiga puluh orang mahasiswa yang terdiri daripada pelbagai jurusan, menghadiri kursus keusahawanan yang akan berlangsung selama enam bulan.

C Tiga puluh orang mahasiswa yang terdiri daripada pelbagai jurusan, menghadiri kursus keusahawanan selama enam bulan.

D Tiga puluh orang mahasiswa menghadiri kursus keusahawanan enam bulan yang terdiri daripada pelbagai jurusan.

35. Sebagai warisan budaya yang tidak ternilai harganya, permainan tradisional wajar diketengahkan agar tidak pupus ditelan zaman.

A Permainan tradisional yang tidak pupus ditelan zaman wajar diketengahkan kerana merupakan warisan budaya yang tidak ternilai harganya.

B Antara warisan budaya yang tidak pupus ditelan zaman dan warisan budaya yang tidak ternilai harganya ialah permainan tradisional.

C Permainan tradisional wajar diketengahkan kerana tidak pupus ditelan zaman, tambahan pula permainan ini warisan budaya yang tidak ternilai harganya.

D Supaya tidak pupus ditelan zaman, permainan tradisional wajar diketengahkan kerana permainan ini warisan budaya yang tidak ternilai harganya.

Soalan 36 – 40

Pilih **peribahasa** *yang* **paling sesuai**.

36. Lelaki itu telah didapati bersalah kerana menggunakan wang syarikat untuk urusan peribadi. Sikapnya itu dapat diumpamakan

A si buta kehilangan tongkat.

B harapkan pagar, pagar makan padi.

C marahkan nyamuk, kelambu dibakar.

D menegakkan benang yang basah.

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

LIVEWORKSHEETS

37. Encik Mansur telah menutup cawangan perniagaannya di negara jiran kerana tidak mahu menanggung kerugian yang lebih besar. Tindakan ini dikatakan
- **A** biar titik jangan tumpah.
- **B** nasi sudah menjadi bubur.
- **C** sudah terhantuk baru tengadah.
- **D** ukur baju di badan sendiri.

38. Farizah sangat gembira apabila kakaknya menghadiahkan sebuah komputer yang diidam-idamkannya selama ini, bak kata peribahasa
- **A** si buta mendapat tongkat.
- **B** orang mengantuk disorongkan bantal.
- **C** beri betis hendak paha.
- **D** pucuk dicita ulam mendatang.

39. Peribahasa yang berikut bermaksud perbuatan yang sia-sia, **kecuali**
- **A** bagai air titik ke batu.
- **B** embun di hujung rumput.
- **C** mencurahkan garam ke laut.
- **D** seperti hujan jatuh ke pasir.

40. Peribahasa yang berikut berkaitan dengan amalan hidup bermasyarakat, **kecuali**
- **A** bagai aur dengan tebing.
- **B** ringan sama dijinjing, berat sama dipikul.
- **C** carik-carik bulu ayam, lama-lama bercantum juga.
- **D** ke bukit sama didaki, ke lurah sama dituruni.

BAHAGIAN B *Objektif Pelbagai Bentuk*

KESALAHAN EJAAN

1. *Dalam ayat di bawah, terdapat* **satu kesalahan ejaan**. *Kenal pasti kesalahan tersebut dan* **tulis** *ejaan yang betul pada ruang jawapan yang disediakan. Anda tidak perlu menyalin ayat itu semula.*

(i) Lelaki yang bermisai tebal itu penguatkuasa yang tegas dan amanah dalam melaksanakan tugas.

_____

(ii) Semua murid di sekolah itu digalakan untuk menyertai pertandingan melukis poster bersempena dengan sambutan Bulan Kebangsaan.

_____

(iii) Ayah meneliti plan lokasi ke rumah pengantin itu supaya tidak sesat.

_____

2. *Dalam petikan di bawah, terdapat* **satu kesalahan ejaan**. *Kenal pasti kesalahan tersebut dan* **tulis** *ejaan yang betul pada ruang jawapan yang disediakan. Anda tidak perlu menyalin petikan itu semula.*

Tumbuhan pegaga pernah disyorkan oleh Pertubuhan Kesihatan Sedunia sebagai herba yang paling berhasiat. Pegaga tumbuh meliar di kawasan yang lembap, seperti di taliair. Pegaga kaya dengan vitamin dan logam serta mengandungi protin, lemak, dan karbohidrat.

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

LIVEWORKSHEETS

3. *Dalam ayat di bawah, terdapat* **satu kesalahan ejaan**. *Kenal pasti kesalahan tersebut dan* **tulis** *ejaan yang betul pada ruang jawapan yang disediakan. Anda tidak perlu menyalin ayat itu semula.*

   (i) Orang yang mencintai ilmu akan memperoleh banyak manafaat.

   _____

   (ii) Lanskap di taman rekreasi yang baru dibuka itu sungguh menarik.

   _____

   (iii) Syarikat kecantikan itu telah mempopularkan prodak mereka dengan menaja program realiti televisyen.

   _____

KESALAHAN BAHASA

1. *Dalam setiap ayat di bawah, terdapat* **satu kesalahan bahasa**. *Kenal pasti kesalahan tersebut dan* **tulis jawapan** *yang betul pada ruang jawapan yang disediakan. Anda tidak perlu menyalin ayat itu semula.*

   (i) "Kita tidak dapat menyertai latihan bola sepak pada petang ini," kata Halim dan Gunalan kepada ketua pasukan.

   _____

   (ii) Mereka sedang membincangkan tentang keburukan tabiat merokok dalam kalangan remaja.

   _____

   (iii) Puan Seroja membawa kedua anaknya ke pasar raya untuk membeli pakaian dan kelengkapan sekolah.

   _____

2. *Dalam setiap ayat di bawah, terdapat* **satu kesalahan bahasa**. *Kenal pasti kesalahan tersebut dan* **tulis jawapan** *yang betul pada ruang jawapan yang disediakan. Anda tidak perlu menyalin ayat itu semula.*

   (i) Guru besar-guru besar seluruh daerah dikehendaki menghadiri mesyuarat di bangunan Jabatan Pendidikan Negeri esok.

   _____

   (ii) Laila suka menanam pokok bunga selain daripada memasak dan menjahit.

   _____

   (iii) Buku rujukan yang saya pinjam dari perpustakaan sekolah saya sudah pulangkan.

   _____

3. *Dalam petikan di bawah, terdapat* **tiga kesalahan bahasa**. *Kenal pasti kesalahan tersebut dan* **tulis jawapan** *yang betul pada ruang jawapan yang disediakan. Anda tidak perlu menyalin petikan itu semula.*

   Dari Jalan Sekayu, Amira hendak ke hospital demi untuk melawat rakannya yang sakit. Dia membelok ke kanan dan berjalan sehingga tiba di simpang ketiga-tiga. Dia meneruskan perjalanan sementara dia tiba di hospital yang berada di sebelah kirinya.

© *Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.*

LIVEWORKSHEETS

(i) _____

(ii) _____

(iii) _____

SINTAKSIS

1. *Tentukan subjek dan predikat bagi ayat-ayat di bawah.*

(i) Camelia tekun menjalani latihan badminton bersama-sama rakannya.

Subjek: _____

Predikat: _____

(ii) Pemuda yang tinggi lampai itu abang sepupu saya.

Subjek: _____

Predikat: _____

(iii) Anak sulung peguam itu berjaya mencapai cita-citanya menjadi doktor.

Subjek: _____

Predikat: _____

(iv) Halus sekali hasil anyaman wanita tua itu.

Subjek: _____

Predikat: _____

(v) Sebuah bas yang membawa sekumpulan pelancong asing tiba di kawasan peranginan itu.

Subjek: _____

Predikat: _____

2. *Tukar ayat aktif di bawah kepada ayat pasif.*

(i) Saya telah memasak nasi dan lauk ikan untuk ayah.

_____

(ii) Beberapa orang pekerja sedang menebas semak samun di kiri dan di kanan jalan raya itu.

_____

(iii) Hakim telah menjatuhkan hukuman penjara terhadap pemandu yang menyebabkan kematian seorang wanita.

_____

(iv) Pihak kerajaan akan memberikan ganjaran kepada setiap atlet yang berjaya mengharumkan nama negara.

_____

© *Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.*

LIVEWORKSHEETS

(v) Cikgu Hafizah menghadiahi pelajar itu sebuah buku setelah berjaya memperoleh keputusan cemerlang dalam ujian.

_____

3. *Cerakinkan ayat-ayat majmuk di bawah supaya menjadi dua ayat tunggal tanpa mengubah struktur dan maksud asalnya.*

(i) Gadis yang berambut panjang itu anak buah Puan Kamilah.

(a) _____

(b) _____

(ii) Meskipun sibuk dengan kerjanya, ayah masih sempat beriadah di sekitar Tasik Putrajaya.

(a) _____

(b) _____

(iii) Mereka bekerja dengan rajin agar dapat meningkatkan taraf ekonomi keluarga mereka.

(a) _____

(b) _____

(iv) Kanak-kanak itu menangis apabila terjatuh dari buaian.

(a) _____

(b) _____

(v) Kanjana Kaur dan Lim Mee Yen akan bertanding dalam kejohanan memanah peringkat kebangsaan.

(a) _____

(b) _____

PERIBAHASA

1. *Lihat bahan di bawah. Berdasarkan bahan tersebut, tulis* **dua** *peribahasa yang sesuai.*

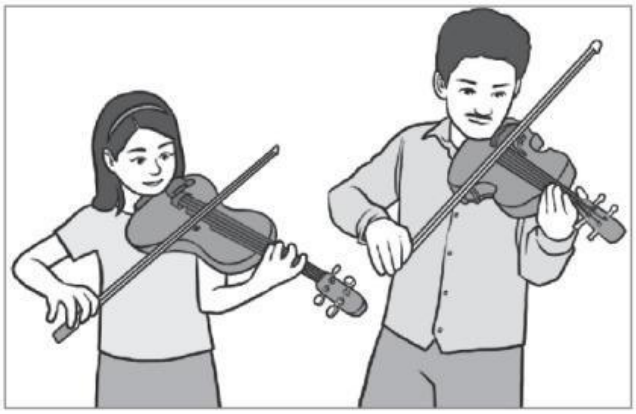
© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

LIVEWORKSHEETS

(i) _____

(ii) _____

2. *Lihat bahan di bawah. Berdasarkan bahan tersebut, tulis* **dua** *peribahasa yang sesuai.*

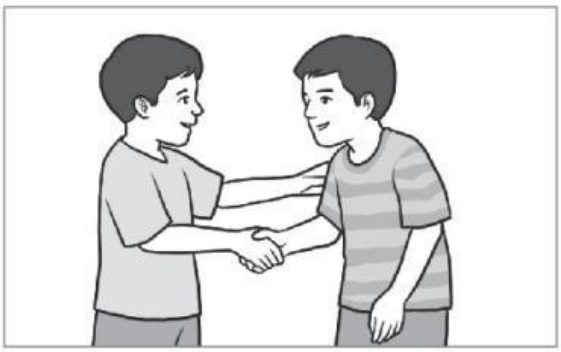

(i) _____

(ii) _____

3. *Lihat bahan di bawah. Berdasarkan bahan tersebut, tulis* **dua** *peribahasa yang sesuai.*

(i) _____

(ii) _____

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

LIVEWORKSHEETS

PEMAHAMAN

BAHAGIAN A Pemahaman Petikan

PUISI TRADISIONAL

Syair Burung Nuri

Soalan 1 – 5

Baca bahan di bawah dengan teliti dan jawab soalan-soalan yang berikutnya.

1 Bermula warkah surat rencana,
Ikatan fakir yang sangat hina,
Sajak dan nazam banyak tak kena,
Daripada pendapat kurang sempurna.

2 Gerangan sungguh amatlah leta,
Perinya akal gelap-gelita,
Hemat pun rendah daif berserta,
Tambahan badan miskin dan nista.

3 Beribu ampun kiranya tuan,
Atasnya hulu fakir nistawan,
Daripada masyghul gundah merawan,
Terperilah madah patik nin tuan.

4 Dituliskan sahifah supaya nyata,
Barang yang ghairah di dalam cinta,
Terfikir-fikir bukan menderita,
Dakwat dan kertas tempat berkata.

5 Sudahlah nasib untung yang malang,
Mengambah lautan berulang-ulang,
Mudaratnya bukan lagi kepalang,
Senantiasa di dalam nasib dan walang.

6 Hanyutlah badan ke sana ke mari,
Segenap pesisir desa negeri,
Bertambahlah pula sopan dan negeri,
Santap nan tidak minum pun kari.

7 Bangun terjunun badan suatu,
Gundahlah fikir tiada tertentu,
Laksana cermin jatuh ke batu,
Remuk dan redam hancur di situ.

8 Remuk dan redam rasanya hati,
Lenyaplah fikir budi pekerti,
Jikalau kiranya hamba turuti,
Daripada hidup sebaiknya mati.

(Dipetik daripada antologi *Bintang Hati*, Tingkatan 3, Kementerian Pendidikan Malaysia)

1. Mengapakah penyair meminta maaf?
- **A** Menulis nasihat dengan menggunakan dakwat di atas kertas
- **B** Memberikan nasihat walaupun hidup dalam kemiskinan
- **C** Jika nasihat dan pedoman yang disampaikan menggores perasaan sesiapa
- **D** Memberikan nasihat untuk golongan tertentu sahaja

2. Apakah maksud rangkap ketujuh syair?
- **A** Kehidupan penyair terumbang-ambing tanpa hala tuju.
- **B** Penyair sedar bahawa kesedihan dan kekecewaan dapat menyebabkan hidupnya musnah.
- **C** Penyair menjelaskan bahawa fikirannya tidak waras apabila berada dalam keadaan kecewa.
- **D** Penyair menyatakan kesedihannya kerana kehidupannya miskin dan dipandang hina.

3. Nilai yang berikut terdapat dalam syair di atas, **kecuali**
- **A** rasional.
- **B** keberanian.
- **C** hemah tinggi.
- **D** keadilan.

4. Pilih baris syair yang menggunakan gaya bahasa inversi.
- **A** Dituliskan sahifah supaya nyata
- **B** Laksana cermin jatuh ke batu
- **C** Dakwat dan kertas tempat berkata
- **D** Daripada pendapat kurang sempurna

5. Antara yang berikut, apakah pengajaran yang terdapat dalam petikan syair ini?
- **A** Kita hendaklah bersikap hemah tinggi dalam kehidupan seharian.
- **B** Kita haruslah bergantung pada bantuan orang lain ketika berada di perantauan.
- **C** Kita haruslah menjaga kebajikan orang lain ketika berada di perantauan.
- **D** Kita tidak perlu berpegang pada adab dan adat ketika berada di perantauan.

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

LIVEWORKSHEETS

Seloka Santap Istiadat

Soalan 6 – 10

Baca bahan di bawah dengan teliti dan jawab soalan-soalan yang berikutnya.

1 Santap beradat, santap istiadat,
Santap raja di majlis kebesaran,
Santap merai, hormat-menghormat;
Bukan santap hendakkan kenyang,
Santap santun dengan aturan.

2 Nasi disuap di tangan kanan,
Lauk dibinjat sopan siuman,
Sampai ke mulut mamah perlahan,
Tanda tidak gelojoh makan.
Selesai santap nasi –
Diiringkan seteguk minuman,
Isyarat menghormat, mulia-memuliakan.

3 Santap nasi suap pertama,
Berturut dengan suap kedua;
Dua suap, ketiga sudah,
Keempatnya basuh tangan;
Kelima halwa juadah,
Keenam mengiring buah-buahan.

4 Ketujuh berkumur-kumur,
Ke delapan makan sirih;
Kelat jatuh ke rengkungan,
Seri naik ke peroman.

5 Itulah santap beradat kebesaran
Di dalam riwayat zaman yang silam.

(Dipetik daripada antologi *Bintang Hati*, Tingkatan 3, Kementerian Pendidikan Malaysia)

6. Apakah tujuan santap istiadat diadakan?
- **A** Untuk makan dengan kenyang
- **B** Untuk meraikan tetamu yang kelaparan
- **C** Untuk makan makanan yang pelbagai jenis
- **D** Untuk meraikan tetamu kehormat

7. Tatacara makan yang beradab sopan selepas menyuap nasi adalah
- **A** makan sirih.
- **B** berkumur-kumur.
- **C** membasuh tangan.
- **D** makan halwa dan buah-buahan.

8. Pilih pengajaran yang **tidak** terdapat dalam seloka tersebut.
- **A** Kita wajarlah mematuhi adab dan peraturan dalam majlis.
- **B** Kita mestilah bersopan dan beradab semasa makan dan minum dalam sesuatu majlis.
- **C** Kita haruslah menghormati tuan rumah dan tetamu lain semasa menikmati jamuan.
- **D** Kita haruslah menjaga pemakanan supaya terhindar daripada masalah kesihatan.

Santap beradat, santap istiadat

9. Gaya bahasa yang digunakan dalam baris di atas ialah
- **A** repetisi.
- **B** anafora.
- **C** metafora.
- **D** hiperbola.

10. Yang berikut ialah juadah yang dihidangkan dalam santap istiadat, **kecuali**
- **A** sirih.
- **B** keropok.
- **C** halwa.
- **D** buah-buahan.

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

LIVEWORKSHEETS

PUISI MODEN

Kijang yang Lelah

Soalan 11 – 15

Baca bahan di bawah dengan teliti dan jawab soalan-soalan yang berikutnya.

1 Suara nyaringnya tidak lagi gah bergema
Ketika temulang kudratnya bergetar di tengah rimba
Dia tidak lagi mampu menobat takhta
Mengorak telapak di tanah menghijau.

2 Saat itu
Sebak menyentap dahan kalbu
Dedaun resah mula berguguran
Pepohon batin akhirnya tumbang
Akarnya menguncup di perdu harap.

3 Hari ini
Dia cuba bangkit dengan kekuatan kaki
Menghambat waktu yang bersisa
Walau dalam jera lelah
Seakan dibelenggu setiap inci jiwa raga.

4 Bimbang tersadung akar dan jerat
Sang kijang lebih berhati-hati menapak
Meski dalam peribadi yang keruh
Diredah belantara yang mula teduh
Nun jauh di batas nuraninya
Dia tetap menjinjing tekad dan tabah
terus mengorak penuh berhemah
dengan akal dan hati
dia tidak lagi gundah
menyusun gerak dan langkah.

(Dipetik daripada antologi *Bintang Hati*, Tingkatan 3, Kementerian Pendidikan Malaysia)

11. Mengapakah kijang berasa sedih?
- **A** Terkena penyakit yang sukar disembuhkan
- **B** Binatang lain di dalam hutan tidak menghormatinya lagi
- **C** Mengenangkan nasibnya yang makin tua dan akan mati tidak lama lagi
- **D** Kesukaran untuk mendapatkan makanan

12. Maksud rangkai kata *seakan dibelenggu* dalam petikan ialah
- **A** seperti ditawan.
- **B** umpama dibiarkan.
- **C** seperti dihalang.
- **D** umpama ditangkap.

13. Apakah tema sajak tersebut?
- **A** Kesukaran dan keperitan kijang tua menghadapi kehidupan ketika menghabiskan sisa hidupnya
- **B** Kekentalan mental dan fizikal ketika menghadapi pelbagai cabaran hidup
- **C** Realiti kehidupan apabila meniti usia tua
- **D** Berhati-hati ketika menjalani kehidupan

14. Yang berikut ialah gaya bahasa metafora berdasarkan sajak *Kijang yang Lelah*, **kecuali**
- **A** tengah rimba.
- **B** perdu harap.
- **C** dahan kalbu.
- **D** batas nuraninya.

15. Apakah sikap kijang yang wajar dicontohi?
- **A** Resah memikirkan sisa kehidupan
- **B** Tidak berasa tenteram pada setiap masa
- **C** Terburu-buru ketika melakukan sesuatu tindakan
- **D** Melakukan kerja-kerja bermanfaat walaupun kepenatan

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

LIVEWORKSHEETS

Pesan Ibu Beribu-ribu

Soalan 16 – 20

Baca bahan di bawah dengan teliti dan jawab soalan-soalan yang berikutnya.

1 Kita ada ibu
ibu kita satu
pesanannya beribu-ribu.

2 Setiap langkah kita diiringi pesanan ibu
"Buat begini jangan begitu
bacalah buku selalu
kukuhkan diri dengan ilmu
pilihlah kawan yang mulia hati
tolaklah kawan pementing diri
pilihlah kawan yang punya petunjuk
tolaklah kawan bertabiat buruk."
Ibu yang satu menyekat kita di pintu
bertanya ke mana arah tuju
"Jagalah diri selalu
di luar sana mungkin bencana menunggu."
Kita menjadi jemu
mendengar pesanan beribu-ribu
tapi ibu tetap ibu
pesanan bertambah satu dan satu
"Jangan dibiar kepala berkutu
carilah ubat jerawat batu."

3 Suatu senja
seorang temanku merintih
kerana kehilangan kekasih
kini baru disedarinya
pilihan musang berbulu arnab
biarpun menyamar cekap
ada masa termasuk perangkap
Si Bedul sudah ditangkap
Si Bedul di dalam lokap.

4 Dia menyatakan kesalnya
kerana dia alpa
ibunya berpesan sejak dulu
"Pilihlah kawan yang bermutu
Jangan dipilih kawan berhantu."
Mengenangkan nasib temanku itu
aku merindui pesanan ibu.
Ya, pesanan ibu.

5 Ibu,
kuyakini kau mengenali
yang mana permata, yang mana kaca
yang mana budaya, yang mana buaya
berilah pesanan beribu-ribu
malah berpuluh ribu
aku tidak akan jemu
ini janjiku kerana aku tahu
sempurna seorang ibu
dengan pesanan beribu-ribu.

(Dipetik daripada antologi *Bintang Hati*, Tingkatan 3, Kementerian Pendidikan Malaysia)

16. Mengapakah penyajak berasa jemu?
- **A** Tidak dibenarkan keluar dari rumah oleh ibunya
- **B** Diarahkan oleh ibunya untuk membaca buku selalu
- **C** Mendengar pesanan yang banyak daripada ibunya
- **D** Mempunyai kawan yang berperangai buruk

17. Kawan penyajak menyesal kerana
- **A** kekasihnya penipu.
- **B** mengabaikan pesanan ibunya.
- **C** membiarkan kepalanya berkutu.
- **D** tidak mencari ubat jerawat batu yang dialaminya.

18. Yang berikut merupakan ciri-ciri kawan yang perlu dipilih berdasarkan nasihat ibu, **kecuali**
- **A** memilih kawan yang mementingkan diri sendiri.
- **B** memilih kawan yang berhati mulia.
- **C** memilih kawan yang membimbing ke arah kebaikan.
- **D** memilih kawan yang tidak bertabiat buruk.

19. Antara yang berikut, yang manakah **benar** tentang rangkap ketiga sajak?
- **A** Kawan penyajak merintih kerana kekasihnya meninggal dunia
- **B** Kawan penyajak merintih kerana tersilap memilih kekasih
- **C** Kawan penyajak berasa sedih kerana dipukul oleh kekasihnya
- **D** Kawan penyajak kecewa kerana cintanya tidak diterima oleh ibu bapanya

20. Pilih pernyataan yang **bukan** pengajaran daripada sajak tersebut.
- **A** Kita haruslah menjaga kebersihan diri.
- **B** Kita hendaklah rajin menuntut ilmu.
- **C** Kita haruslah bijak dalam memilih sahabat.
- **D** Kita hendaklah menjaga ibu kita dengan kasih sayang.

© Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.

LIVEWORKSHEETS

Senja di Palang Besi

Soalan 21 – 25

Baca bahan di bawah dengan teliti dan jawab soalan-soalan yang berikutnya.

1 Senja mula menangis
remang membongkar sendu
mengutus kuntum-kuntum serakan cahaya
berlari di celah jambangan bunga dedawai
menari mengikat ramah kekosongan
dalam kotak tidur sepi nan pedar hati.

2 Pilu wajahmu sang senja
yang dulu melakar bahagia
kini merayap sayu membelai jemari malam
dalam keterbuangan yang merangkum
dalam keterasingan yang mencengkam
dalam kesakitan yang membungkam.

3 Tanpa pasir pantai atau silir angin
rentet susun bibir palang besi dingin itu
menjerut resah berteleku dalam hening
bernyanyi rakus dalam kelu rasa keterkongkongan
menghantar pergi erti keriuhan
jauh di balik redup senja yang mula mengundurkan diri
bersama riak samudera jiwa bernama kesunyian
hukuman terhebat hikayat kemanusiaan.

(Dipetik daripada antologi *Bintang Hati*, Tingkatan 3, Kementerian Pendidikan Malaysia)

21. Berdasarkan rangkap pertama, apakah yang dilakukan oleh penyajak?
- **A** Menari di dalam sel penjara
- **B** Tidur pada waktu senja di dalam sel penjara
- **C** Berlari di celah-celah jambangan bunga di luar sel penjara
- **D** Melihat sinaran matahari yang semakin suram pada waktu senja melalui celah-celah lubang sel penjara

22. Berdasarkan sajak, rangkai kata *yang dulu melakar bahagia* bermaksud
- **A** kebahagiaan yang diperoleh banduan di dalam penjara.
- **B** kecekapan banduan yang pandai melukis.
- **C** keperitan hidup banduan di dalam penjara.
- **D** kehidupan banduan yang dahulunya bahagia.

23. Contoh penggunaan gaya bahasa personifikasi yang terdapat dalam sajak ialah
- **A** senja yang mula mengundurkan diri.
- **B** keterasingan yang mencengkam.
- **C** samudera jiwa bernama kesunyian.
- **D** kelu rasa keterkongkongan.

24. Apakah nada sajak *Senja di Palang Besi*?
- **A** Sinis
- **B** Patriotik
- **C** Melankolik
- **D** Romantis

25. Apakah mesej penulis melalui sajak ini?
- **A** Kehidupan seorang banduan yang terancam di dalam penjara
- **B** Keresahan seorang banduan menjalani kehidupan seorang diri di dalam penjara
- **C** Keinsafan dan kesunyian seorang banduan yang tinggal di dalam penjara
- **D** Kegembiraan seorang banduan yang sedang menunggu masa untuk dibebaskan

Bintang

Soalan 26 – 30

Baca bahan di bawah dengan teliti dan jawab soalan-soalan yang berikutnya.

1 Suatu malam aku duduk
di halaman rumah
kulihat cantiknya bintang-bintang
menghias langit yang terbentang
aku ingin terbang ke sana
membawa pulang bintang-bintang
tentu ibu gembira
tentu ayah bahagia
melihat rumah ini
penuh dengan cahaya.

2 Tetapi kata ibu
itu tidak perlu
ayah sudah ada bintang
begitu juga ibu
rumah sudah bercahaya
begitu juga jiwa mereka
bintang itu adalah aku
bintang hati ayah dan ibu.

(Dipetik daripada antologi *Bintang Hati*, Tingkatan 3, Kementerian Pendidikan Malaysia)

© *Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.*

LIVEWORKSHEETS